

УТВЪРДИЛ:
Албена Иванова
Директор на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий”
Заповед № РД 15 – 60/01.10.2026 г.

ПЛАН ЗА ДЕЙНОСТТА НА ЕТИЧНАТА КОМИСИЯ ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА

Състав на комисията, избран и приет на заседание на ПС на Първо ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – гр. Монтана

Председател: Диана Цанева

Членове:

1. Надежда Андреева- старши учител
2. Цветанка Иванова – младши счетоводител

I. ОСНОВНА ЦЕЛ

Създаване и поддържане на позитивна, сигурна и уважителна училищна среда чрез утвърждаване на етичните принципи и норми на поведение, превенция на конфликтите и насърчаване на добрите взаимоотношения между всички участници в училищния живот.

II. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ

1. Популяризиране и спазване на Етичния кодекс на училището.
2. Насърчаване на уважението, толерантността, отговорността и взаимопомощта.
3. Подпомагане на превенцията на конфликтите, тормоза и агресивното поведение.
4. Създаване на условия за открит диалог между ученици, учители, родители и училищното ръководство.
5. Разглеждане на постъпили сигнали, предложения и жалби в рамките на компетентността на комисията.
6. Предлагање на подходящи действия за разрешаване на етични казуси.
7. Спазване на принципите на обективност, конфиденциалност, равнопоставеност и защита на личните данни.
8. Проследяване на ефекта от предприетите действия и изготвяне на периодичен отчет.

III. ПЛАН-ГРАФИК НА ДЕЙНОСТИТЕ

№	Период	Дейност	Отговорници	Индикатор за изпълнение
1	Септември 2026	Първо заседание и приемане на годишния план	Председател и членове	Протокол и приет план
3	Септември 2026	Запознаване на персонала с Етичния кодекс	Комисията	Проведено информиране
4	Септември–октомври 2026	Запознаване на учениците с правилата за етично поведение и подаване на сигнали	Класни ръководители	Проведени беседи/часове на класа

5	Октомври 2026 - април 2027	Инициатива „Училище на уважението“	Комисията, класни ръководители	Реализирана инициатива
6	Октомври–ноември 2026	Наблюдение на училищния климат	Комисията, психолог	Изготвено обобщение
8	Декември 2026	Анализ на постъпили сигнали и предприети действия	Комисията	Протокол
9	Януари 2027	Междинен анализ за първия учебен срок	Председател	Междинен отчет
10	Февруари 2027	Инициатива за позитивно общуване и взаимопомощ	Комисията, ученически съвет, класни ръководители	Реализирана инициатива
11	Март 2027	Беседи за уважение, отговорност и дигитално поведение	Комисията, кл. ръководители, психолог	Проведени срещи
12	Април 2027	Проучване на мнението на учениците за училищния климат	Комисията, кл. ръководители, психолог	Анкета и резултати
13	Май 2027	Анализ на резултатите и предложения за мерки	Комисията	Анализ и предложения
14	Юни 2027	Обобщаване на дейността	Председател и членове	Годишен отчет
15	Юни 2027	Предложения за дейности през следващата година	Комисията	Предложения/план

IV. ДЕЙНОСТИ ПРИ ПОСТЪПВАНЕ НА СИГНАЛ ИЛИ ЕТИЧЕН КАЗУС

1. Регистрира сигнала по установения в училището ред.
2. Проверява наличната информация и изслушва страните, когато е необходимо.
3. Съобразява действията си с компетентността на комисията и действа безпристрастно.
4. Спазва конфиденциалност и изискванията за защита на личните данни.
5. При необходимост търси съдействие от директора и съответните специалисти.
6. Предлага подходящи действия за предотвратяване или разрешаване на конфликта.
7. Проследява изпълнението на предприетите мерки, когато това е в правомощията на комисията.
8. Документира извършените действия съгласно вътрешните правила на училището.

V. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА РАБОТА

- Уважение към личността и човешкото достойнство.
- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация.
- Обективност и безпристрастност.
- Конфиденциалност и защита на личните данни.
- Приоритет на интересите на детето.
- Диалог и конструктивно разрешаване на конфликти.
- Превенция и подкрепа.
- Отговорност и отчетност.

VI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Повишаване на познаването и спазването на Етичния кодекс.
2. Подобряване на взаимоотношенията между ученици, учители, родители и служители.
3. Повишаване на чувството за сигурност и принадлежност към училищната общност.
4. Навременно установяване и разглеждане на етични казуси.

5. Развитие на уменията за конструктивно разрешаване на конфликти.
6. Активно участие на учениците в изграждането на позитивна училищна среда.

VII. КОНТРОЛ И ОТЧЕТНОСТ

Контролът по изпълнението на настоящия план се осъществява от председателя на Етичната комисия. Комисията отчита дейността си периодично и изготвя годишен отчет в края на учебната 2026/2027 година. При необходимост планът може да бъде актуализиран съобразно възникнали обстоятелства и установени потребности.

Председател на Етичната комисия:
Диана Цанева

**ИДЕИ ЗА ДЕЙНОСТИ В УЧИЛИЩЕ
ПО ИНИЦИАТИВАТА „УЧИЛИЩЕ НА УВАЖЕНИЕТО”,
ПОДХОДЯЩИ ЗА РАЗЛИЧНИ ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ**

Дейности за ученици

1. **„Дърво на уважението“**
Във фоайето се поставя голямо дърво. Учениците записват на листа добри постъпки, думи или качества, които показват уважение към другите.
2. **Седмица на добрите думи**
Всеки ден има различно предизвикателство – поздрави някого, благодари, помогни на съученик, кажи нещо позитивно.
3. **„Аз уважавам, когато...“**
Учениците довършват изречението и създават общ плакат с правилата на уважителното общуване.
4. **Ролеви игри „Как бих постъпил?“**
Разиграват се ситуации: конфликт между съученици, подигравка, изключване от група, различно мнение. Класът обсъжда възможните решения.
5. **„Кутия на доброто“**
Учениците пускат анонимни бележки с благодарност или признание към друг ученик, учител или служител.
6. **Ден без обиди и подигравки**
Провежда се тематичен ден, посветен на уважителната реч, включително в онлайн общуването.
7. **„Различни, но заедно“**
Час или работилница за различията между хората – интереси, способности, култура, възгледи и лични предпочитания.
8. **Плакатна изложба „Уважението изглежда така...“**
Всеки клас създава плакат, рисунка или колаж, представящ какво означава уважението за него.
9. **„Комплимент за теб“**
Учениците изтеглят имена на съученици и подготвят искрен, позитивен комплимент.
10. **Медиаторски клуб „Помирители“**
Доброволци се обучават как да подпомагат разрешаването на малки конфликти чрез изслушване, диалог и търсене на общо решение.

Дейности с учители и родители

11. **Работилница за учители „Езикът на уважението“**
Обсъждане на подходи за уважителна комуникация, управление на конфликти и създаване на позитивна класна среда.
12. **Родителска среща „Уважението започва от нас“**
Кратка интерактивна среща с практически ситуации от ежедневието на децата.
13. **„Урок, който ни обединява“**
Родители, учители и ученици провеждат съвместен час или творческа работилница.

Общоучилищни инициативи

14. **„Стена на уважението“**
Всеки ученик и служител може да добави послание: „Уважавам другите, когато...“
15. **„Послание към бъдещия ученик“**
Учениците пишат кратки послания за това как трябва да се отнасяме един към друг в училище. Посланията могат да се съхраняват и представят в края на учебната година.
16. **Седмица „Училище без страх“**
Теми по дни: уважение, приятелство, толерантност, справяне с конфликтите, безопасно онлайн общуване.

17. Конкурс „История за уважението“

Разказ, стихотворение, рисунка, комикс или кратко видео на тема „Една малка постъпка с голямо значение“.

18. „Тайният приятел“ – с мисия за доброта

Вместо подаръци участниците изпълняват малки добри дела за своя „таен приятел“.

19. Финален „Ден на уважението“

Изложба, ученически спектакъл, награждаване на активните участници и представяне на общите правила/обещание на училището.

За инициативата „Училище на уважението“

беседите са кратки, интерактивни и свързани с реални ситуации от училището и онлайн средата.

Ето готови теми:

Беседи за уважение

1. „Какво означава да уважаваме другия?“

- Как показваме уважение с думи и действия?
- Може ли да уважаваме човек, с когото не сме съгласни?
- Какво е уважение към различното мнение?

2. „Думите имат значение“

- Кога шегата престава да бъде шега?
- Как обидните думи влияят на другия?
- Как да изразяваме несъгласие без да обиждаме?

3. „Различни, но равнопоставени“

- Различия в интереси, способности, външен вид и характер.
- Защо не трябва да съдим човек по външността?
- Как да включваме съученик, който се чувства изолиран?

4. „Емпатия – да се поставим на мястото на другия“

- Как разбираме как се чувства другият?
- Как можем да помогнем, когато някой е разстроен?

5. „Конфликтът не означава вражда“

- Каква е разликата между конфликт и агресия?
- Как да разрешим спор без обиди и заплахи?
- Кога е необходимо да потърсим помощ от възрастен?

Беседи за отговорност

6. „Моите думи, моите действия, моята отговорност“

- Всеки ли носи отговорност за последствията от поведението си?
- Какво означава да признаем грешката си?
- Как да поправим причинена вреда?

7. „Изборът е мой“

- Как вземаме решения в трудни ситуации?
- Какво може да се случи, ако действваме импулсивно?
- Как да кажем „не“, когато групата ни притиска?

8. „Отговорност към класа и училището“

- Как моето поведение влияе на останалите?
- Какво означава да бъдем добър съученик?
- Как всеки може да допринесе за позитивна училищна среда?

9. „Свидетелят също има избор“

- Какво можем да направим, когато видим подигравка или тормоз?
- Как да помогнем, без да поставяме себе си в риск?
- Към кого можем да се обърнем?

Беседи за дигитално поведение

10. „Уважението няма офлайн и онлайн граници“

- Защо правилата за уважение важат и в интернет?
- Какво не бихме казали лице в лице, но понякога казваме онлайн?

11. „Преди да натиснеш „Изпрати““

- Можем ли да върнем изпратено съобщение?
- Как да разпознаем обидно или агресивно съдържание?
- Как да реагираме, когато получим неприятно съобщение?

12. „Дигитален отпечатък – какво оставям след себе си?“

- Какво представлява дигиталният отпечатък?
- Как публикации, снимки и коментари могат да останат достъпни дълго време?
- Как да изграждаме позитивно онлайн присъствие?

13. „Снимката на другия не е моя собственост“

- Кога можем да публикуваме снимка на друг човек?
- Защо трябва да искаме съгласие?
- Какво да направим, ако наша снимка е публикувана без съгласие?

14. „Груповият чат – пространство за уважение“

- Какво поведение е приемливо в класов чат?
- Как да реагираме на обиди, подигравки и изключване?
- Какво означава да не подкрепяме агресивно съдържание с лайкове и споделяния?

15. „Фалшива информация и отговорно споделяне“

- Как да проверяваме информацията?
- Защо не трябва да споделяме непроверени твърдения?
- Какво е отговорно дигитално поведение?

16. „Кибертормоз – когато тормозът премине онлайн“

- Какво представлява кибертормозът?
- Как да го разпознаем?
- Как да реагираме като жертва, свидетел или приятел?

За да не бъдат беседите само „лекция“

Може да се използва форматът „Ситуация – избор – последствие“.

Например:

Ситуация: В класа има общ чат. Един ученик изпраща снимка на съученик и започват подигравателни коментари.

Въпроси към учениците:

- Какво е проблемното в ситуацията?
- Какви са възможните реакции?
- Какво би направил ти?
- Кога трябва да потърсим възрастен?
- Как можем да подкрепим човека, който е засегнат?

Може да се обособят и 5 тематични беседи като училищна поредица:

„5 разговора за уважението“

1. Аз и другите – уважение и толерантност
2. Думите ми имат значение
3. Отговорност за моите избори
4. Уважение в дигиталния свят
5. Как да бъда част от решението, а не от проблема

КРИТЕРИИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И АНАЛИЗ НА УЧИЛИЩНИЯ КЛИМАТ

от Етичната комисия

I. Цел

Наблюдението и анализът на училищния климат имат за цел да установят степента, в която в училищната общност се създава среда на уважение, доверие, сигурност, толерантност, справедливост и конструктивно взаимодействие между ученици, педагогически специалисти, непедagogически персонал и родители.

Етичната комисия извършва наблюдението превантивно и системно, като събира информация от различни източници и формулира препоръки за подобряване на училищната среда.

II. Основни критерии

1. Уважително общуване

Показатели:

- Учениците общуват помежду си без обиди, унижителни квалификации и подигравки.
- Учениците се обръщат уважително към учители и служители.
- Педагогическите специалисти използват уважителен и ненасилствен език.
- Различното мнение се изслушва и приема без агресивна реакция.
- В училището се насърчава използването на позитивен език.
- Не се допуска публично унижаване или злепоставяне на членове на училищната общност.

Въпрос за наблюдение:

„Общуването в училището създава ли усещане за уважение и достойнство?“

2. Отношения между учениците

Показатели:

- Наличие на взаимопомощ и подкрепа между учениците.
- Учениците приемат различията между своите съученици.
- Не се наблюдава системно изолиране на отделни ученици.
- Новите ученици се приемат и включват в класа.
- При възникване на конфликт учениците търсят диалог и съдействие от възрастен.
- Налице е чувство за принадлежност към класа и училището.

3. Отношения между ученици и педагогически специалисти

Показатели:

- Учениците се чувстват чути и разбрани.
- Учителите демонстрират последователност и уважение при работа с учениците.
- Правилата се прилагат по ясен и предвидим начин.
- Учениците имат възможност да задават въпроси и да изразяват мнение.
- При проблем ученикът знае към кого може да се обърне.
- Педагогическите специалисти реагират своевременно при сигнали за конфликт или неприемливо поведение.

4. Сигурност и превенция на агресията

Показатели:

- Учениците се чувстват физически и емоционално сигурни.
- Сигналите за агресия, тормоз и конфликти се приемат сериозно.
- Съществуват ясни механизми за подаване на сигнал.
- Учениците знаят към кого да се обърнат при проблем.
- Реакциите при конфликт са навременни и пропорционални.
- При повтарящи се проблеми се предприемат превантивни мерки.
- Наблюдават се рискови зони и ситуации в училището и междучасията.

5. Справедливост и равнопоставеност

Показатели:

- Правилата важат еднакво за всички.
- Учениците възприемат решенията на възрастните като справедливи и обосновани.
- Не се допуска фаворизиране или дискриминационно отношение.
- Различията между учениците не са основание за неравно третиране.
- При разглеждане на конфликт се изслушват всички засегнати страни.
- Санкциите и мерките са съобразени с конкретната ситуация и училищните правила.

6. Приобщаване и приемане на различията

Показатели:

- Всеки ученик има възможност да участва в живота на класа.
- Учениците приемат различията в способностите, интересите и индивидуалните особености.
- Не се допускат прояви на дискриминационно или унижително отношение.
- Учениците с допълнителни образователни или социални потребности са включени в общността.
- В училището се реализират дейности, насърчаващи толерантността и приемането.

7. Участие на учениците в училищния живот

Показатели:

- Учениците имат възможност да изразяват мнение по въпроси, които ги засягат.
- Работи ефективно ученическото самоуправление.
- Идеите на учениците се разглеждат и обсъждат.
- Учениците участват в училищни инициативи.
- Насърчава се отговорното поведение и поемането на инициативност.

8. Взаимоотношения между педагогическите специалисти

Показатели:

- Налице е професионално и уважително общуване.
- Различията в мненията се обсъждат конструктивно.
- Конфликтите се решават чрез диалог.
- Не се допуска публично злепоставяне на колеги.
- Спазват се принципите на професионалната етика.
- Създава се атмосфера на взаимопомощ и професионална подкрепа.

9. Отношения с родители

Показатели:

- Родителите получават необходимата информация своевременно.
- Общуването между училището и семейството е уважително.
- Сигналите и предложенията на родителите се разглеждат.
- При проблем се търси партньорско решение.
- Не се допуска конфронтационно или унижително общуване.
- Родителите са насърчавани да участват в училищния живот.

10. Спазване на Етичния кодекс

Показатели:

- Членовете на училищната общност познават Етичния кодекс.
- Правилата са достъпни и разбираеми.
- Налице е последователно прилагане на етичните принципи.
- Сигналите за нарушения се разглеждат по установен ред.
- Предприемат се превантивни действия при установени проблеми.

- Етичният кодекс се актуализира при необходимост.

III. Скала за наблюдение

Етичната комисия може да използва следната четиристепенна скала:

Оценка	Степен	Характеристика
4	Много добро ниво	Критерият се изпълнява устойчиво и се наблюдават добри практики
3	Добро ниво	Критерият като цяло се изпълнява, но са възможни подобрения
2	Частично изпълнение	Наблюдават се повтарящи се проблеми, които изискват действия
1	Необходимо е подобрение	Налице са съществени проблеми и необходимост от конкретни мерки

IV. Източници на информация

За да бъде анализът обективен, Етичната комисия може да използва комбинация от:

- наблюдение в класните стаи;
- наблюдение по време на междучасия;
- разговори с ученици;
- разговори с педагогически специалисти;
- разговори с родители;
- анонимни анкети;
- анализ на постъпили сигнали;
- анализ на регистрирани конфликти и случаи на агресия;
- анализ на предприетите мерки;
- информация от ученическия съвет;
- информация от педагогическия съветник/психолог;
- обратна връзка след училищни инициативи.

V. Ключови въпроси при анализа

Етичната комисия може периодично да обсъжда:

1. Чувстват ли се учениците спокойни и приети в училище?
2. Има ли ученици, които системно остават изолирани?
3. Кои са най-често срещаните причини за конфликти?
4. Къде и кога възникват най-често конфликтни ситуации?
5. Има ли повтарящи се случаи и участници?
6. Знаят ли учениците към кого да се обърнат при проблем?
7. Достатъчно бързо ли се реагира на сигналите?
8. Прилагат ли се правилата последователно?
9. Има ли различия между възприемането на училищния климат от ученици, учители и родители?
10. Какви превантивни действия са необходими?
11. Кои добри практики трябва да бъдат продължени?
12. Какви конкретни промени могат да бъдат направени през следващия период?

VI. Наблюдение на рискови зони

Препоръчително е комисията да обръща специално внимание на:

- коридори и стълбища;
- двора;
- санитарни помещения;

- места с ограничен контрол от възрастни;
- стол/бюфет;
- входове и изходи;
- междучасията;
- онлайн комуникацията между учениците, когато има данни за проблем.

При наблюдение се отчита не само наличието на конфликт, а и **как учениците реагират един на друг, как възрастните реагират и дали учениците знаят как да потърсят помощ.**

VII. Анализ на резултатите

След всяко наблюдение Етичната комисия изготвя кратък анализ по следната схема:

1. Силни страни

Какво функционира добре?

2. Установени проблеми

Какви повтарящи се трудности са установени?

3. Рискови ситуации

Къде, кога и при какви обстоятелства възникват?

4. Причини

Какви фактори вероятно допринасят за проблема, като се разграничават установени факти от предположения?

5. Предприети действия

Какво вече е направено?

6. Необходими мерки

Какви конкретни действия се препоръчват?

7. Отговорни лица и срокове

Кой ще изпълни мерките и в какъв срок?

8. Последващо наблюдение

Кога ще бъде проверено дали предприетите мерки са дали резултат?

VIII. Примерна карта за наблюдение

Критерий	1	2	3	4	Наблюдения/доказателства
Уважително общуване	☐	☐	☐	☐	
Отношения между учениците	☐	☐	☐	☐	
Отношения ученици–учители	☐	☐	☐	☐	
Чувство за сигурност	☐	☐	☐	☐	
Превенция на агресията	☐	☐	☐	☐	
Справедливост и равнопоставеност	☐	☐	☐	☐	
Приобщаване	☐	☐	☐	☐	
Ученическо участие	☐	☐	☐	☐	
Професионална етика	☐	☐	☐	☐	
Взаимодействие с родители	☐	☐	☐	☐	
Спазване на Етичния кодекс	☐	☐	☐	☐	

IX. Принципи при работа на Етичната комисия

При наблюдението и анализа комисията следва да се ръководи от:

- обективност;
- безпристрастност;
- поверителност;
- уважение към личното достойнство;
- защита на интересите на детето/ученика;
- недопускане на дискриминация;
- разграничаване на факти от оценки и предположения;
- конфиденциално разглеждане на чувствителна информация;
- превантивен, а не само санкциониращ подход.

Основен принцип

Етичната комисия не следва да търси единствено „нарушители“, а да установява какви условия в училищната среда подпомагат уважителното поведение и какви условия създават риск от конфликти, изолация, агресия или нарушаване на достойнството.